

Aucassin og Nicolete

Det Reitzelske Forlag (George C. Grøn.)

Aucassin og Nicolete

Aucassin og Nicolete

En oldfransk Kærlighedsroman

fra omtrent Aar 1200

ved

Sophus Michaëlis

København
Det Reitzelske Forlag (George C. Grøn)

Af denne Bog er der trykt 50 nummererede Exemplarer
paa japansk Papir.

Aucassin og Nicolete

Illustreret

af

V. Jastrau

Til

Docent, Dr. phil. **Kristoffer Nyrop**

med Taknemlighed

fra

Sophus Michaëlis.

V. JASTRAU 93

Nu siges og fortælles og berettes der,

at Grev Bougart af Valence mod Grev Garin af Beaucaire förte en saa stor og saa vidunderlig og saa dödelig Krig, at ikke en eneste Dag grydede frem, uden at han drog op for Byens Porte og Mure og Barrikader med hundrede Riddere og med titusinde Svende til Fods og til Hest. Og han brandskattede hans Jord og lagde hans Land øde og dræbte hans Mænd.

Grev Garin af Beaucaire var gammel og svagelig og havde levet sin Tid til Ende. Han havde ingen Arving, hverken Søn eller Datter, uden en eneste Dreng. Han var saadan, som jeg skal sige eder. Aucassin var Junkerens Navn. Skøn var han og fager og stor og velbygget paa Ben og Fødder og Krop og Arme. Han havde blondt og fint-

kruset Haar, hans Øjne var skinnende og leende og Ansigtet klart og smalt og Næsen höj og velsiddende, og han var saa rigt udstyret med gode Dyder, at ingen slette kunde findes hos ham, kun lutter gode. Men han var saa betaget af Elskov, som besejrer alt, at han ikke vilde være Ridder eller tage sine Vaaben eller gaa i Turnering eller göre noget af alt det han burde. Hans Fader og hans Moder sagde til ham:

— Søn, tag dog dine Vaaben og stig til Hest og forsvar din Jord og hjælp dine Mænd. Hvis de seer dig i deres Midte, vil de bedre forsvare deres Liv og Gods og dit Land og mit.

— Fader — siger Aucassin — hvorom taler I nu? Aldrig give Gud mig, hvad jeg beder ham om, hvis jeg bliver Ridder eller stiger til Hest eller drager i Storm eller Slag, hvor jeg kan faa Ram paa en Ridder eller en Ridder paa mig, med mindre I giver mig Nicolete, min søde Veninde, som jeg elsker saa höjt.

— Søn — siger hans Fader — ikke vil det kunne skee. Lad Nicolete fare; thi hun er en fangen Pige, som blev fört hid fra fremmed Land, og Vicegreven i denne By

köbte hende af Saraseneme og førte hende til denne By, og han har opdraget hende og döbt hende og gjort hende til sin Guddatter, og en skönne Dag vil han give hende til en ung Mand, som kan tjene Brödet til hende paa ærlig Vis. Dermed har du intet at skaffe; men hvis du vil have en Hustru, skal jeg give dig en Datter af en Konge eller en Greve. Der er ej saa mægtig en Mand i Frankrig, at du jo skal faa hans Datter, om Du vil have hende.

— Aahaa, Fader! — siger Aucassin. — Hvor findes nu saa höj en Hæder i Verden, at den ikke kunde tilkomme Nicolete, min meget søde Veninde. Om hun var Kejserinde af Konstantinopel eller af Tyskland eller Dronning af Frankrig eller af England, vilde det dog være saare lidet for hende, saa ædel og høvisk og from og rig paa alle gode Dyder er hun.

Nu synges der.

Aucassin var fra Beaucaire,
en Borg, der saa herligt laa.
Fra Nicolete den væne
man kunde hans Hu ej faa;
han trygled sin Fader saa saare,
hans Moder trued ham da:
Hvad vil du göre, du Daare!
Nicolete er munter og skön,
hun røvet blev fra Karthago,
en Hedning har solgt hendes Liv.
Men vil du tage til Ægte,
saa vælg en höjbaaren Viv.
— Min Moder, det kan jeg ikke.
Nicolete er from og god;
hendes fine Legem og Ansigt
tindrer og tænder mit Blod.
Jeg maa hendes Kærlighed vinde,
saa sød er min egen Veninde.

Nu siges og fortælles og berettes der.

Da Grev Garin af Beaucaire saa, at han ikke kunde drage sin Søn Aucassin bort fra hans Elskov til Nicolete, begav han sig til Vicegreven i Byen, som var hans Vasal, og tiltalte ham:

— Herre Vicegreve, I maa sandelig fjærne Nicolete, eders Guddatter. Forbandet være det Land, hvorfra hun bragtes hid til denne Egn. Thi hun er Skyld i, at jeg mister Aucassin; for han vil ikke være Ridder eller göre noget af alt det han burde. Og vid vel, at om jeg kan faa hende fat, vil jeg brænde hende paa et Baal, og I selv kan vente eder det værste.

— Herre — siger Vicegreven — det gör mig ondt, at han gaar og kommer til hende og taler med hende. Jeg havde köbt hende for mine Penge, og jeg havde opdraget hende og döbt hende og gjort hende til min Gud=

datter, og jeg vilde give hende en ung Mand, som kunde fortjene Brödet til hende paa ærlig Vis. Dermed skulde eders Sön Aucassin intet have at skaffe. Men siden det er eders Vilje og Behag, skal jeg sende hende bort til et saadant Land og et saadant Sted, at han aldrig skal se hende for sine Öjne.

— Tag jer nu vel i Agt — siger Grev Garin. — Af denne Sag kunde I times stor Fortræd.

De skiltes. Og Vicegreven var en rig Mand og havde et prægtigt Palads med en Have bagved. Dér lod han Nicolete sætte i et Kammer i et höjt Stokværk og en gammel Kone med hende til Selskab og Samvær; han lod ogsaa bringe Bröd derind og Kød og Vin og hvad de ellers havde behov. Derpaa lod han Dören forsegle, saa man intetsteds kunde komme ind eller ud; der var ikke andet end et meget lille Vindu ud til Haven, hvorigennem der strömmede lidt frisk Luft til dem.

V. JASTRAU. 93
O. ANDERSEN

Nu synges der.

Nicolete er kastet i Fængsel,
hvælvet er Kammeret bygt
med megen Kunst og Snille,
vidunderligt malet og smykt.
Til Marmorvinduets Karm
lænede Pigen sin Arm.
Hun havde Lokker saa blonde
og fine og buede Bryn,
det smale Ansigt skinned
— aldrig saa I et skönnere Syn!
Hun stirrede ned i Lunden,
saa Rosen tænde sin Glöd
og hörte Fuglene synge,
— da klagede hun sin Nöd:
Ve mig, jeg Stakkel! jeg Fange!
hvorfor er jeg stænget inde?
Aucassin, min Junker og Herre!

Jeg er dog eders Veninde,
I hader ej heller mig!
For eder de spærred mig inde
i dette hvælvede Kammer,
hvor ene jeg er med min Jammer.
Men ved Guds Moder Marie!
her vil ikke længe jeg bie!

Nu siges og fortælles og berettes der.

Nicolete sad, som I har hört og fornummet, fangen i Kammeret. Der gik Raab og Rygte over al Landet og den hele Egn, at Nicolete var forsvunden. Nogle siger, at hun er flygtet ud af Landet, og andre siger, at Grev Garin af Beaucaire har ladet hende myrde. Hvem der end ellers kunde have Glæde deraf, — Aucassin var ingenlunde glad derover; men han gik til Vicegreven i Byen og tiltalte ham:

— Herre Vicegreve, hvad har I gjort af Nicolete, min meget söde Veninde, det Væsen i hele Verden, jeg elskede mest? Har I taget eller rövet hende fra mig? Vid vel, at om jeg dör deraf, saa vil der tages Hævn over eder derfor. Det er det samme som om I havde dræbt mig med eders to Hænder; thi I har taget det Væsen fra mig, som jeg elskede mest i denne Verden.

— Smukke Herre — siger Vicegreven — lad dog dette fare. Nicolete er en fangen Pige, som jeg förte hid fra fremmed Land, og jeg köbte hende for mine Penge af Sarasenerne, og jeg opdrog og döbte hende og gjorde hende til min Guddatter, og jeg har ernæret hende, og jeg vilde en af Dagene give hende en ung Mand, som kunde tjene Brödet til hende paa ærlig Vis. Dermed har I intet at skaffe, men tag I en Datter af en Konge eller en Greve. Hvad kunde I forövrigt tro at have vundet, hvis I gjorde hende til eders Bolerske eller lagde hende i eders Seng? Meget lidet vilde I derved have vundet; thi i al Evigheds Dage vilde eders Sjæl komme i Helvede derfor, og i Paradiset kunde I aldrig komme ind.

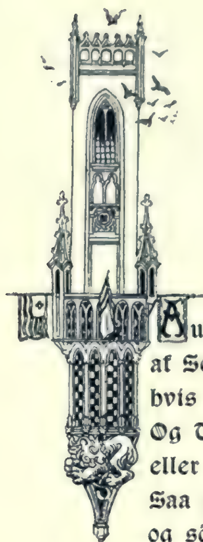
— Hvad har jeg i Paradis at göre? Jeg begærer ikke at komme dér, naar blot jeg har Nicolete, min meget söde Veninde, som jeg elsker saa höjt. Thi til Paradis gaar kun saadanne Folk, som jeg skal sige eder. Dér gaar kun hine gamle Præster og hine lamme Oldinge og hine Kröblinge, som hver Dag og hver Nat ligger og krummer sig foran Altrene og i de gamle Krypter, og Folk med gamle luvslidte Kapper og med gamle

skidne Klæder, Folk, som er nögne og barbenede og fulde af Bylder, Folk, som dör af Sult og Elendighed og Kulde og Genvordigheder. De gaar i Paradis; med dem har jeg intet at skaffe, men i Helvede vil jeg gaa. Thi til Helvede gaar de skönne Klerke og de skönne Riddere, som er döde i Turneringer og i prægtige Krige, og de djærve Svende og de frie Mænd. Med dem vil jeg gaa. Og dér gaar ogsaa de skönne höviske Damer hen, som foruden deres Ægteherrer har to eller tre Venner, og dér gaar ogsaa Guldet og Sölvet hen og Pelsværk og Graaskind, og dér gaar ogsaa Harpespillere hen og Sangere og al Verdens Konger. Med dem vil jeg gaa, naar jeg blot har Nicolete, min meget söde Veninde, hos mig.

— Sandt at sige — svarer Vicegreven — I snakker til ingen Nytte; for I skal aldrig faa hende at se. Og hvis I taler til hende, og eders Fader fik det at vide, vilde han brænde baade hende og mig paa et Baal, og I selv kunde vente jer det værste.

— Det gör mig ondt — siger Aucassin. Han skilles bedrövet fra Vicegreven.

Nu synges der.

Aucassin sig fjærnede kuet
af Sorg for sin söde Veninde,
hvis Ansigt var klart som Dagen.
Og Tröst kunde ingen finde
eller give ham gode Raad.
Saa gik han til Slottet hjem
og sögte ad mange Trapper
sig ind i et Kammer frem.
Saa tog han til at græde
og klage for al sin Kvide
og jamre for sin Veninde:
Nicolete, du skönne, du blide,
hvor skönt du gaar og du kommer,
din Tale er Örenslyst,
hvor södt du kan spöge og kysse
og favne mig ved dit Bryst.
For din Skyld lider jeg ilde
og ligger mig Sorg paa Sinde,
saa næppe jeg længer kan leve,
Söster, söde Veninde!

Nu siges og fortælles og berettes der.

Medens Aucassin var i Kammeret og sörgede for Nicolete sin Veninde, glemte Grev Bougart af Valence ikke at före sin Krig til Ende, men han havde opbudt sine Mænd til Fods og til Hest, og han drog op for Borgen for at storme. Og der rejser sig en Skrigen og Larmen, og Ridderne og Svendene væbner sig og löber til Portene og Murene for at værne Borgen, og Borgerne stiger op paa Murgangene og skyder med Bolte og kaster med spidsede Pæle.

Medens Stormen var heftig og i fuld Gang, saa gik Grev Garin af Beaucaire til det Kammer, hvor Aucassin sörgede og klagede for Nicolete, sin meget söde Veninde, som han elskede saa höjt.

— Ha Sön! — siger han. — Hvor er du dog ussel og elendig, at du ser paa, hvorledes man stormer din Borg, den bedste og

den stærkeste som kan tænkes! Og vid vel, hvis du taber den, saa er du berövet din Arv. Sön, tag dog dine Vaaben og stig til Hest og forsvar din Jord og hjælp dine Mænd og gaa i Kampen. Selv om du ikke faar Ram paa nogen Mand eller nogen paa dig, saa blot de seer dig i deres Midte, vil de bedre forsvare deres Liv og Gods og dit Land og mit. Og du er saa stor og saa stærk, at du vel kan göre det, og du maa göre det.

— Fader — siger Aucassin — hvorom taler I nu? Aldrig give mig Gud, hvad jeg beder ham om, hvis jeg bliver Ridder eller stiger til Hest eller gaar i Kamp, hvor jeg kan faa Ram paa en Ridder eller en Rid=der paa mig, med mindre I giver mig Nico=lete, min söde Veninde, som jeg elsker saa höjt.

— Sön — sagde hans Fader — det kan ikke skee. För vilde jeg finde mig i at være ganske uden Arving, og för vilde jeg miste alt, hvad jeg ejer, end at du nogensinde skulde faa hende til Viv eller Ægte.

Han vender sig bort. Men da Aucassin saa ham gaa bort, kaldte han ham tilbage.

— Fader — siger Aucassin — kom hid. Jeg vil göre eder et godt Forslag.

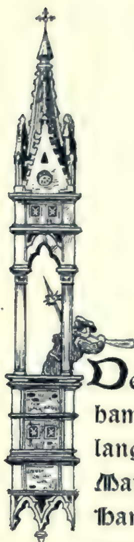
— Hvilket, smukke Sön?

— Jeg vil tage mine Vaaben og vil drage i Kampen paa den Betingelse, at hvis Gud förer mig sund og saarfri tilbage, skal I lade mig se Nicolete, min söde Veninde, saa længe, at jeg faar talt to eller tre Ord til hende og faar hende kysset en eneste Gang.

— Det gaar jeg ind paa — siger hans Fader.

Han giver ham sit Ord, og Aucassin blev glad.

Nu synges der.

Det Kys, der var lovet hans Hjemkomst,
ham gjorde saa frydefuld,
langt mere end hundredetusind
Mark af det pureste Guld.
Han fordred en kostbar Rustning,
man bragte ham den i Hast.
Han spændte den forede Pansersærk
og snörede Hjelmen fast,
saa gjorded han Sværdet med Guldknap
og snart paa Gangeren red,
tog Skjold og den lange Lanse
og saa til Födderne ned,
om vel de i Böjlerne sad.
Han knejsed med fyrstelig Fore,
han mindedes sin Veninde
og gav saa Hesten af Spore.

Den löb til sin Herres Behag,
löb lukt gennem Porten med Brag,
löb ind i det luende Slag.

Nu siges og fortælles og berettes der.

Aucassin sad væbnet paa sin Hest, som I har hört og fornummet. Gud! hvor Skjoldet sad ham op over Halsen og Hjelmen paa Hovedet og Sværdbæltet over den venstre Hofte! Og Ynglingen var stor og stærk og skön og fin og kraftig, og Hesten, han sad paa, rap og snar, og Junkeren havde rettet den lige lukt igennem Porten. Nu maa I ikke tro, han tænkte paa at tage Oxer eller Köer eller Geder til Bytte eller at faa Ram paa en Ridder eller en Ridder paa ham. Nej slet ikke! Det randt ham aldrig i Minde; men han tænkte saa meget paa Nicolete, sin söde Veninde, at han glemte sine Töjler og alt hvad han burde göre. Og Hesten, som havde fölt hans Sporer, bar ham ind i Stimmelen og styrter sig lige midt imellem Fjenderne. Og de kaster Hænderne paa ham fra alle Kanter

O·ANDERSEN

og tager ham til Fange, og de beröver ham Skjoldet og Lansen, og de förer ham fangen bort med det samme, og de gik allerede og talte om, hvilken Död de skulde lade ham lide. Og da Aucassin hörte det, sagde han:

— Ha Gud, du kære Skaber! Er dette mine Dödsens Fjender, som her förer mig bort, og som snart vil hugge Hovedet af mig? Og naar jeg faar Hovedet hugget af, saa vil jeg aldrig komme til at tale med Nicolete, min söde Veninde, som jeg elsker saa höjt. Endnu har jeg her et godt Sværd og sidder paa en god og frisk Hest. Hvis jeg ikke nu forsvarer mig, saa gid Gud aldrig hjælpe hende, om hun elsker mig mere!

Junkeren var stor og stærk, og Hesten, han sad paa, var rap. Og han lagde Haanden paa Sværdet og begynder at slaa til höjre og til venstre, og han hugger Hjelme og Næsestænger og Næver og Arme sönder, og han laver et Mandefald trindt om sig ligesom Vildsvinet, naar Hundene angriber det i Skoven; thi han nedhugger ti af deres Riddere og saarer syv, og han styrter sig skyndsomt ud af Stimmelen og jager i Galop tilbage med Sværdet i sin Haand.

Grev Bougart af Valence hörte sige, at man skulde til at hænge hans Fjende Aucassin, og han red didhen, og Aucassin undlod ikke at blive ham var. Han holdt Sværdet i Haanden, og han rammer Greven midt i Hjelmen, saa at han hugger den ned i Hovedet paa ham. Han blev saa bedövet, at han faldt til Jorden, og Aucassin strækker Haanden ud og griber ham og förer ham fangen bort ved Næsestangen paa Hjelmen og overgiver ham til sin Fader.

— Fader — siger Aucassin — her har I eders Fjende, som har bekriget eder saa længe og skadet jer saa meget. Tyve Maaneder har denne Krig allerede varet, ingensinde mægtede nogen at bringe den til Ende.

— Smukke Sön! — siger hans Fader. — Din Ungdoms Vaabenbedrifter er det jo din Pligt at udföre, men ikke at give dig Daarskab i Vold.

— Fader — siger Aucassin — nu skulde I ikke give jer til at præke, men hold mig eders Ord.

— Bah! Hvilket Ord, smukke Sön?

— Aahaa Fader! Har I glemt det? Ved mit Hoved! Glemme hvo der vil, *jeg* vil ikke glemme det, dertil ligger det mig for

meget paa Sinde. Har I mon ikke lovet mig, da jeg greb til Vaaben og gik i Kampen, at om Gud förte mig sund og saarfri tilbage, vilde I lade mig se Nicolete, min söde Veninde, saa meget, at jeg fik talt to eller tre Ord med hende og fik hende kysset en eneste Gang? Det Löfte har I givet mig, og det vil jeg, at I skal holde mig.

— Jeg? — siger Faderen. — Gid Gud aldrig hjælpe mig, naar jeg nogensinde holder dig det Löfte. Og var hun blot her, skulde jeg brænde hende paa et Baal, og du selv kan vente dig det værste.

— Er det jert sidste Ord? — siger Aucassin.

— Saa sandt Gud hjælpe mig — siger Faderen — ja!

— Forvist — siger Aucassin — nu er jeg meget bedrövet, naar en Mand i eders Alder lyver. — Greve af Valence — siger Aucassin — jeg har taget eder til Fange?

— Ja, Herre! — siger Greven.

— Giv hid eders Haand! — siger Aucassin.

— Gerne, Herre.

Greven lægger sin Haand i hans.

— Lov mig nu — siger Aucassin — at

hver den Dag I har at leve, vil I göre min Fader al den Skam og Skade paa Liv og Gods, som I kan.

— Herre, ved Gud! — siger han — spot mig ikke, men bestem Lösepenge for mig. Hvad end I forlanger af Guld eller Sölv, af Stridsheste eller Pasgængere, af Pelsværk eller Graaskind, af Hunde eller Fugle, vil jeg give jer det.

— Hvordan? — siger Aucassin. — Erkender I da ikke, at jeg har taget jer til Fange?

— Herre, jo — siger Grev Bougart.

— Saa sandt Gud hjælpe mig — siger Aucassin — om ikke I lover mig dette, lader jeg eders Hoved springe.

— I Guds Navn! — siger Greven — jeg lover eder alt hvad I behager.

Han lover ham det, og Aucassin lader ham stige op paa en Hest, og han bestiger selv en anden, og han ledsagede ham saa længe til han var i Sikkerhed.

Nu synges der.

Da Grev Garin havde mærket grant,
han ej sin Sön kunde skille
fra Nicolete, hvis Ansigt var
saa klart som Dagen den milde,
saa kasted han ham i et Fængsel ned,
der dybt under Jorden laa,
blandt Mure af graalige Marmorsten
Aucassin sig fangen saa.
Da sörgede han som aldrig för,
og al hans Glæde var omme.
Han klaged, som I skal höre nu:
Nicolete, du Lilieblomme,
du søde Veninde, hvis Öjne to
al Dagens Klarhed rumme,
södere er Du end Druer
eller Vin i en Maserkumme.
En Pilegrim saa jeg forgangen
— i Limousin var han födt —
af Ligfald laa han paa Lejet,
der al hans Kraft havde ödt.

Da skred du hen foran Sengen
og löftede Kaaben af Hermelin
og Slæbet, som bag dig laa,
med samt dit Skört af snehvidt Lin,
saa dit lille Ben han saa.
Og flux blev karsk den Pilegrim,
saa frisk var han aldrig för.
Han lettede sig af Sengen
og gik ad den aabne Dör
til Hjemmet paa sine raske Ben,
hel sund og uden mindste Men.
Veninde, du Lilieblomme,
hvor skön er din Gang og dit Komme,
din Tale er Örenslyst,
hvor södt du kan spøge og kysse
og favne mig ved dit Bryst!
Dig slet ingen bade kunde.
For din Skyld er jeg i Fængsel sat,
for dig maa jeg gaa til Grunde
i denne Kældernat.
Og snart maa jeg Döden finde
for din Skyld, min Veninde!

Nu siges og fortælles og berettes der.

Aucassin var sat i Fængsel, saaledes som I har hört og fornummet, og Nicolete paa sin Side var i Kammeret. Det var i Sommertiden i Maj Maaned, da Dagene er varme, lange og klare og Nætterne stille og tyste. Nicolete laa en Nat i sin Seng og saa Maanen lyse klar igennem et Vindue, og saa hörte hun Nattergalen synge i Haven og kom til at tænke paa Aucassin sin Ven, som hun elskede saa höjt. Hun begyndte at overveje, hvorledes Grev Garin hadede hende til Döden, og saa fik hun den Tanke, at hun ikke vilde blive der længer. Thi hvis hun blev angivet og Grev Garin fik det at vide, vilde han lade hende dö en forsmædelig Död. Hun mærkede, at den gamle Kone, der var hos hende, sov. Hun stod op og klædte sig i en Silketöjs Kjortel, som hun havde meget fin, og hun tog Lagener

og Haandklæder og knyttede dem til hinanden og lavede en Strikke saa lang hun kunde, og hun bandt den til Vinduespillen og firede sig ned i Haven, og hun tog op i sin Klædning med den ene Haand foran og med den anden bagi, skörtede sig saaledes op for Duggen, som hun saa stærktglinsende paa Græsset, og ilede ned i Haven.

Hun havde blondt og fintkruset Haar, hendes Öjne var skinnende og leende og Ansigtet smalt og Næsen höj og velsiddende og Læberne finere röde, end Kirsebær eller Rose er det i Sommertiden, og Tænderne hvide og smaa, og hun havde faste smaa Bryster, der fik hendes Klædning til at svulme, som havde det været to vælske Nödder, og hun var slank over Hofterne, saa I kunde have spændt om hende med eders to Hænder, og Gaaseurternes Blomster, som hun knækkede med sine Tæer og som faldt ned og laa paa hendes Vrist, var ganske sorte imod hendes Födder og hendes Ben, saa vidunderlig hvid var den lille Jomfru.

Hun kom til Baglaagen og lukkede den op, og hun ilede ud gennem Gaderne i Beaucaire, holdende sig i Skyggen, thi Maa=

nen lyste meget klar, og hun gik saa længe, til hun kom til Taarnet, hvor hendes Ven var. Taarnet var stivet af med Bjælker hist og her, og hun dukkede sig ned ved en af Pillerne og indhyllede sig i sin Kappe, og hun stak sit Hoved gennem en Revne i Taarnet, som var gammelt og bröstfældigt, og hun hörte Aucassin græde derinde og klage sin store Sorg og jamre for sin söde Veninde, som han elskede saa höjt. Og da hun længe nok havde lyttet, saa begyndte hun at tale.

Nu synges der.

Nicolete den fagre bag Pillen laa
og hörte ham græde derinde,
hvordan han klaged sin store Nöd
og jamred for sin Veninde.
Saa talte hun, sagde sin Tanke höjt:
I ædelig Junker af Ære,
Aucassin, min fornemme Herre god,
lad heller at klage være.
Hvad hjælper det vel at hulke höjt,
— I skal mig dog aldrig nyde?
Jeg hades af hele jer fine Slægt,
den vilde vor Lykke forbyde.
For jer Skyld vil jeg gaa over Sö
langt bort til fremmede Lande.
Saa kasted hun ind en Lok af sit Haar,
hun skar fra sin hvide Pande.
Han greb og kyssed den fine Lok
og svulmed i Længsel og Lyst
og klapped saa ömt den med sin Haand
og gemte den paa sit Bryst.
Hans Taarer begyndte at rinde
igen for hans egen Veninde.

Nu siges og fortælles og berettes der.

Da Aucassin hörte Nicolete sige, at hun vilde drage bort til et fremmed Land, saa blev han kun vred og harm i Sinde.

— Smukke söde Veninde — siger han — I vil ikke gaa bort fra mig, thi saa vilde I volde min Död. Og den förste som blev eder var og kunde faa eder i sin Vold, han vilde tage eder paa Stand og lægge eder i sin Seng og göre eder til sin Bolerske. Og naar I havde ligget i anden Mands Seng end i min, saa skal I ikke tro, jeg vilde vente saa længe til jeg kunde finde en Kniv at stöde i mit Hjerte. Nej for sandt! saa længe vilde jeg ikke vente, men jeg vilde styrte afsted saa langt over Stok og Sten, at jeg kunde se en Mur eller en Kampesten, og jeg vilde rende mit Hoved saa haardt derimod, at Öjnene skulde flyve ud

deraf og Hjernen spröjte ud. Hellere vilde jeg dö en saadan Död end vide, at I havde ligget i anden Mands Seng end i min.

— Ak! — siger hun — jeg tror ikke I elsker mig saa höjt som I siger. Snarere elsker jeg eder mere end I mig.

— Aahaa! — siger Aucassin — skönne söde Veninde, det vilde være umuligt, at I skulde elske mig saa höjt som jeg elsker eder. Thi Kvindens Kærlighed sidder i hendes Öje og i Spidsen af hendes Brystvorte og i Taaspidsen af hendes Fod, men Mandens Kærlighed sidder plantet i hans Hjerte, hvorfra den aldrig kan rykkes ud.

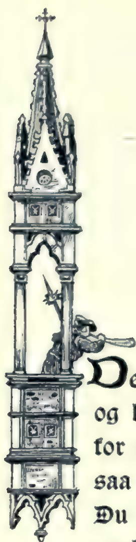
Medens nu Aucassin og Nicolete talede sammen, saa kom Byens Vagt gaaende langs ad Gaden, og de havde Sværdene dragne under Kapperne. Thi Grev Garin havde befalet dem, at kunde de faa fat paa Nicolete, skulde de slaa hende ihjel. Og Vægteren, som stod paa Taarnet, saa dem komme og hörte, at de gik og talede om Nicolete, og at de truede med at slaa hende ihjel.

— Gud! siger han — hvor stor Skade for saa smuk en lille Jomfru, om de slaar hende ihjel! Og det vilde ret være en god Gerning, om jeg, uden at de mærkede det,

O. ANDERSEN

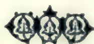
kunde faa hende sagt, at hun skal tage sig i Agt. Thi slaar de hende ihjel, vil Aucassin, min Junker, tage sin Död derover, og det vilde dog være stor Skade.

Nu synges der.

Den Vægter var meget vakker og klog
og brav og om Hjertet blöd,
for han begyndte at synge en Sang,
saa skön den i Natten löd:
Du lille Jomfru med blonde Haar
og hvide Tænder i Mund,
saa skön af Krop, saa god af Sind,
med Öjne foruden Bund.
Jeg ser vel af dit lysende Blik,
at du har talt med din Ven,
som sikkert gaar til Grunde for dig.
Hör nu et Ord igen!
Tag dig for Stimænd vel i Agt,
som kommer til denne Side,
bag Kappen bærer de nögne Sværd
at lade dig Döden lide.
Paa dig vil grumt de forgribe sig,
om ikke du vogter dig.

Nu siges og fortælles og berettes der.

— Ak! — siger Nicolete — din Faders og din Moders Sjæl være i velsignet Hvile, siden du nu har varet mig saa smukt og venligt. Om det behager Gud, skal jeg vel tage mig vare, og Gud vogte mig for ondt!

Hun hyller sig i sin Kappe og skjuler sig i Pillens Skygge, indtil de var gaaet forbi, og hun tager Afsked med Aucassin og iler bort, indtil hun kom til Borgens Mur. Muren var söndret og bygget op igen med Faskiner, og hun klatrede over og vovede sig frem saa langt, til hun naaede ind mellem Muren og Graven, og hun kigede ned og saa, at Graven var meget dyb og meget stejl, og hun blev meget bange.

— Ak Gud! — siger hun — du kære Skaber! Hvis jeg lader mig falde, knækker jeg Halsen, og hvis jeg forbliver her, vil man gribe mig i Morgen og brænde mig paa et Baal. Dog vil jeg hellere dö her, end at i Morgen alle Folk skal se paa mig med Forundring og Haan.

Hun slog Kors for sit Hoved og lod sig glide ned i Graven, og da hun kom til Bunden, var hendes smukke Födder og hendes smukke Hænder, som ikke för havde kendt til Saar, forslaaede og forrevne, saa at Blodet sprang frem vist paa tolv Steder, men desuagtet fölte hun hverken Ve eller Smerte for den store Angst hun havde. Og havde hun haft Möje med at komme derned, saa kostede det endnu större Besvær at komme ud. Hun overtænkte, at dér var ikke godt at dvæle, og hun fandt en tilspidset Pæl af den Slags, som de Belejrede havde slynget ned for at værne Borgen, og Fod for Fod kröb hun frem under store Lidelser, indtil hun naaede op.

To Armbröstskud borte laa nu Skoven, der vel strakte sig tredive Mile paa langs og paa tværs, og i den fandtes der vilde Dyr og Slanger. Hun var bange for de skulde dræbe hende, om hun gik derind, og paa den anden Side tænkte hun, at hvis man fandt hende dèr, vilde man före hende tilbage for at brænde hende.

Nu synges der.

Nicolete, der var som den hvide Dag,
var kröbet af Gravens Sköd,
saa kaldte hun paa Jesus
og klaged for ham sin Nöd:
Du Fader, Konge og Majestæt!
Hvor skal jeg min Vej mig træde?
Thi om jeg gaar i den tætte Skov,
vil Ulve og Löver mig æde
og Vildsvin og alle de andre Dyr,
som vrimler i Skoven inde.
Og om jeg venter den klare Dag
og her de skulde mig finde,
saa tænder de mig et luende Baal
og brænder mig op med Glæde.
Men ved den gode almægtige Gud,
för vil jeg lade mig æde
af Ulve og Löver og vilde Dyr,
som löber i Skoven inde,
langt för jeg skulde til Staden gaa
— dèr gaar jeg ingensinde!

Nu siges og fortælles og berettes der.

Nicolete jamrede sig meget, saaledes som I har hört. Hun befalede sig Gud i Vold og gik saa længe, til hun kom ind i Skoven. Hun vovede ikke at gaa dybt ind af Frygt for de vilde Dyr og for Slangerne, men hun dukkede sig ned under en tæt Busk, og Sövnen tog hende, og hun sov lige til den förste Morgentime, da Hyrderne gik ud af Byen og drev deres Kvæg paa Græs mellem Skoven og Floden, og selv gik de til en meget smuk Kilde, der randt i Skov-brynet, og de bredte en Kappe ud og lagde deres Bröd derpaa. Medens de spiser, saa vaagner Nicolete ved Fuglenes Sang og Hyr-dernes Tale, og hun ilede hen til dem.

— Gode Börn — siger hun — Gud Her-ren hjælpe jer!

— Gud signe jer! — siger en, som var mere veltalende end de andre.

— Gode Börn — siger hun — kender I Aucassin, Sön af Grev Garin af Beaucaire?

— Ja vel kender vi ham.

— Saa sandt Gud hjælpe jer, gode Börn — siger hun — sig ham, at der er et Dyr i denne Skov, og at han skal komme og jage det. Og kunde han fange det, vilde han ikke afstaa et Lem deraf for hundrede Mark Guld, ejheller for femhundrede Mark eller for nogen Rigdom.

Og de ser paa hende, og de saa hende saa skön, at de blev ganske blændede deraf.

— Skal jeg sige ham det? — siger han, som var mere veltalende end de andre. — Skam faa den, der nogensinde siger ham det! Det er Lögn, hvad I siger. Thi der findes ikke saa værdifuldt et Dyr i denne Skov, hverken Hjort eller Löve eller Vildsvin, hvoraf et Lem skulde være mere værd end to eller i det höjeste tre Hvid, og I taler om saa stor Rigdom! Allandsens Skam faa den, som tror jer paa jert Ord, og som nogensinde siger ham det! I er en Hex, og vi skötter ikke om jert Selskab, men pas I jer egen Vej.

— Ak gode Börn — siger hun — gör

det alligevel! Dyret har en saadan Lægekraft, at Aucassin vil blive helbredt for sit Saar. Og jeg har her fem Skilling i min Pung, tag dem og sig ham det. Og inden tre Dage maa han jage, og hvis han ikke finder det inden tre Dage, saa vil han aldrig blive helbredt for sit Saar.

— Min Tro! — siger Hyrden — Pengene vil vi tage, og hvis han kommer hid, vil vi sige det til ham, men vi vil ikke gaa og söge efter ham.

— I Guds Navn! — siger hun.

Hun tager Afsked fra Hyrderne og gaar bort.

Nu synges der.

Nicolete, der var som den hvide Dag,
gik Hyrderne nu forbi,
og gennem den tykke lövrige Skov
hun valgte sin egen Sti;
hun gik ad en gammel og mosset Vej,
indtil hun kom til en Plet,
hvorfra syv andre Veje gik ud
og spandt over Landet et Net.
Saa faldt det hende paa Sinde her
at pröve sin Elskers Tro,
om vel han elsked saa höjt han svor.
Af Lilieblomster, hun dèr saa gro,
hun plukked og samlede Blade og Löv
og Gyvel og Blomsterstraa
og fletted en Hytte saa tæt og sval
— en skönnere aldrig jeg saa!
Saa svor hun ved Gud, om Aucassin
til denne Kant skulde finde

og ikke hvile sig dèr en Stund
og mindes sin söde Veninde,
— saa skulde han aldrig være hendes Ven
eller hun være hans igen.

Nu siges og fortælles og berettes der.

Nicolete havde bygget Lövhytten meget smuk og nydelig, saaledes som I har hört og fornummet, og hun havde foret den udvendig og indvendig med Blomster og Blade; saa skjulte hun sig ved Siden af Lövhytten i en tæt Busk for at erfare, hvad Aucassin vilde göre. Og der gik Raab og Rygte over al Landet og over den hele Egn, at Nicolete var forsvundet. Somme siger, at hun er flygtet bort, og andre siger, at Grev Garin har ladet hende myrde. Hvem der end ellers kunde have Glæde deraf, — Aucassin var ingenlunde glad derover. Og Grev Garin hans Fader löslod ham af Fængslet og indböd sit Lands Riddere og adelige Damer og lod holde en glimrende Fest, hvorved han tænkte at kunne tröste sin Sön Aucassin. Men skönt alle deltog i Festen, saa stod

dog Aucassin og støttede sig til en Balustrade, ganske bedrøvet og mod i Hu. Hvem der end gav sig hen til Glæden, — Aucassin havde ingen Lyst dertil; thi han saa intet af hvad han elskede. En Ridder iagttog ham og gik hen til ham og tiltalte ham.

— Aucassin — siger han — af samme Sot som piner eder, har jeg været syg. Jeg vil give jer et godt Raad, hvis I vil tro mig.

— Herre — siger Aucassin — mange Tak! Et godt Raad vilde jeg sætte Pris paa.

— Stig op paa en Hest — siger Ridderen — og rid ud at lufte jer langs Skovens Rand, saa vil I faa Blomster og Urter at se og høre Fuglene synge. Kan hænde, I ogsaa faar et Ord at høre, hvorover I bliver bedre til Mode.

— Herre — siger Aucassin — mange Tak! Det vil jeg gøre.

Han lister sig ud af Salen og stiger ned ad Trinnene og gaar ind i Stalden, hvor hans Hest stod. Han lader den sadle og tømme, han sætter Foden i Stigbøjlen, svinger sig op og rider ud af Borgen, og han fór saa vide at han kom til Skoven, og han red saa vide at han kom til Kilden,

hvor han træffer Hyrderne ved Dagens niende Time, og de havde en Kappe bredt paa Græsset og spiste deres Bröd og teede sig overmaade glade.

Nu synges der.

Nu samlede Hyrderne sig i Flok,
Esmeré og Martinet
og Fruelin og Johanet
og Robecon og Aubriet.
Da sagde En: Kammerater hör,
Gud hjælpe vor Junker god,
Aucassin med samt den Jomfrulil
— saa skön hun for os stod
med blanke Øjne og blonde Haar,
af Aasyn saa hvid og fager!
Hun gav os Pengene af sin Pung,
— derfor vil vi köbe Kager
og blanke Knive med Skeder til
og Horn med Toner klare
og Költer og Stave og Flöjter smaa.
Gid Gud vil hende bevare!

Nu siges og fortælles og berettes der.

Da Aucassin hörte Hyrderne, kom han til at mindes Nicolete sin meget söde Veninde, som han elskede saa höjt, og han fik den Formodning, at hun havde været dèr. Og han hugger Hesten med Sporerne og red hen til Hyrderne.

— Gode Börn, Gud hjælpe jer!

— Gud signe jer! — siger han, som var mere veltalende end de andre.

— Gode Börn — siger Aucassin — syng den Sang igen, som I nys har sunget!

— Vi synger ikke igen — siger han, som var mere veltalende end de andre. — Skam faa den, som vil synge den for jer, smukke Herre!

— Gode Börn — siger Aucassin — kender I mig da ikke?

— Jo, vi véd godt, at I er Aucassin,

vor Junker; men vi tilhörer ikke jer, for vi tilhörer Greven.

— Gode Börn, gör det alligevel, jeg beder jer derom.

— Ih, ved Guds Hjerte! — siger Hyrden. — Hvorfor skulde jeg synge for jer, naar det ikke staar mig an? Der findes jo ikke i dette Land — Grev Garin alene undtagen — saa mægtig en Mand, at han, hvis han traf mine Oxer eller mine Köer eller mine Faar i sine Enge eller i sin Hvede, havde Mod nok til at vove at jage dem ud, med mindre han vilde have sine Öjne kradsede ud. Hvorfor skulde jeg saa synge for jer, naar det ikke staar mig an?

— Saa sandt Gud hjælpe jer, gode Børn, gör det alligevel! Og tag her ti Skilling, som jeg har her i en Pung.

— Herre, Pengene vil vi tage, men synge vil jeg ikke, thi jeg har svoret derpaa. Men jeg skal fortælle jer det, om I vil.

— I Guds Navn! — siger Aucassin — hellere vil jeg höre det fortælle end slet ingenting.

— Herre, vi sad just her mellem den förste og tredie Time paa Dagen og spiste vort Bröd ved denne Kilde, saaledes som

vi gör nu. Saa kom en Jomfru hid, det skönneste Væsen i Verden, saa at vi troede det var en Fe, og hele denne Skov fik sit Lys fra hende, og hun gav os saa mange af sine Penge, at vi gav hende det Löfte, at hvis I kom hid, skulde vi sige jer, at I skulde gaa ud at jage i denne Skov; thi der findes et Dyr derinde, hvoraf I, om I mægtede at fange det, ikke vilde afstaa et Lem for femhundrede Mark Sölv eller for nogen Rigdom. Thi Dyret har en saadan Lægekraft, at hvis I kan fange det, vil I blive helbredt for eders Saar; men inden tre Dage maa I have fanget det, og hvis I ikke da har fanget det, vil I aldrig mere faa det at se. Nu kan I jage det, om I vil, og om I vil, kan I lade være; thi nu har jeg opfyldt mit Löfte til hende.

— Gode Börn — siger Aucassin — I har sagt nok, nu lade Gud mig finde det!

Nu synges der.

Aucassin forstod de talte Ord
om sin skönne, söde Veninde,
saa skiltes han fra Hyrderne brat
— hun laa ham saa stærkt paa Sinde.
Han red sig ind i den dybe Skov.
Den Ganger saa fyrigt fôr
og bar ham bort i strakt Galop.
Da tænkte han disse Ord:
For din Skyld red jeg i Skoven ind,
Nicolete, du fagre og fine,
jeg beder hverken Hjort eller Svin,
jeg fölger af Spor kun dine.
Dit Smil og din Mund den söde,
dit skönne Legem, dit Öjes Spil
har saaret mit Hjerte til Døde.
Men om Gud Fader almægtige vil,
saa skal jeg igen dig finde,
Söster, söde Veninde!

Nu siges og fortælles og berettes der.

Aucassin red igennem Skoven fra Vej til Vej, og Gangeren bar ham afsted i stærk Fart. Nu maa I ikke tro, at Brombærrankerne og Tjörnebuskene skaanede ham. Nej, slet ikke! De sönderflænger hans Klæder, saa det var næppe nok, at man kunde sy dem sammen paa det heleste Sted, og saa Blodet flöd ud af hans Arme og Sider og Ben paa tredive eller fyrretyve Steder, saa at man bag efter Junkeren kunde fölge Sporet af Blodet, som dryppede ned paa Græsset. Men han tænkte saa meget paa Nicolete, sin söde Veninde, at han hverken fölte Ve eller Smerte, og han red den hele Dag igennem Skoven uden at faa den ringeste Kundskab om hende. Og da han saa, at Aftenen nærmede sig, saa begyndte han at græde, fordi han ikke fandt hende.

Han blev ved at ride frem ad en gammel

græsovergroet Vej. Han stirrede frem for sig midt ud ad Vejen og fik Öje paa en Knös, der var saadan som jeg skal sige eder. Stor var han og vældig at se og styg og hæslig. Han havde et stort pjusket Haar, sortere end Kulstöv, og han havde mere end en Haandsbredde mellem sine to Öjne, og han havde nogle tykke Kinder og nogle store brede Næsebor og nogle tykke Læber rödere end ristet Köd og nogle store gule og stygge Tænder. Paa Benene havde han Oxeskinds Hoser og Sko, omviklede med Lindebast indtil op over Knæet, og han var indhyllet i en Kappe med to Vrangsider, og han stod og stöttede sig til en vældig Kölle. Aucassin red hen til ham og fik en stor Skræk, da han betragtede ham.

— Gode Broder, Gud hjælpe dig!

— Gud signe jer! — siger hin.

— Saa sandt Gud hjælpe dig, hvad gör du dèr?

— Hvad kommer det eder ved? — siger hin.

— Intet — siger Aucassin. — Jeg spörger jer kun om det i en god Hensigt.

— Men hvorfor græder I — siger hin — og teer jer saa bedrövet? Sandelig, om jeg

var saa rig en Mand som I, skulde ikke hele Verden faa mig til at græde.

— Bah! kender I mig? — siger Aucassin.

— Ja, jeg véd vel, at I er Aucassin, Grevens Sön, og hvis I siger mig, hvorfor I græder, skal jeg sige jer, hvad jeg gör her.

— Forvist — siger Aaucassin — det skal jeg gerne sige jer. Jeg kom i Morges for at jage i denne Skov, og jeg havde en hvid Mynde, den smukkeste i Verden. Den har jeg mistet, derfor græder jeg.

— Aa! — siger hin — ved det Hjerte Vorherre havde i sit Liv! saa I græd for en stinkende Hund! Allandsens Skam faa den, som nogensinde vil höjagte jer mere. Der gives jo ikke saa mægtig en Mand i dette Land, som, hvis eders Fader forlangte ti eller femten eller tyve Hunde af ham, ikke hellere end gerne vilde sende ham dem og tilmed være meget glad derover. Men jeg maa græde og tee mig bedrövet.

— Og hvorfor du, Broder?

— Herre, jeg skal sige jer det. Jeg var fæstet til en rig Bonde, og jeg körte hans Plov; der var fire Oxer for. Nu er det tre Dage siden, at en stor Ulykke tilstödte mig, nemlig at jeg mistede den bedste af mine

Oxer, Rödtyr, den bedste af mit Plovspand, og nu gaar jeg og söger efter den. Og i de sidste tre Dage har jeg hverken spist eller drukket, og jeg vover ikke at gaa til Byen; thi saa vilde man sætte mig i Fængsel, fordi jeg ikke har noget at betale Oxen med. Af al Verdens Rigdom har jeg ikke andet af Værdi, end hvad I ser paa min Krop. En stakkels Moder havde jeg; hun ejede intet andet end en ussel Madras, og den har man trukket ud under Ryggen paa hende, og nu ligger hun paa det bare Straa, og det gör mig meget mere ondt for hende end for mig selv. Thi Gods og Ejendom kommer og gaar. Har jeg mistet Guld idag, kan jeg vinde en anden Gang, og jeg vil betale min Oxe, naar jeg kan; derfor vil jeg aldrig græde derover. Og I græd for en sölle Möghund. Allandsens Skam faa den, der nogensinde vil höjagte jer mere.

— Sandelig, du er en god Tröster, gode Broder. Velsignet være du! Og hvad var din Oxe værd?

— Herre, tyve Skilling forlanger man af mig for den, jeg kan ikke prutte en eneste Hvid af.

— Nu — siger Aucassin — tag de tyve

Skilling, som jeg har her i min Pung, og betal din Oxe.

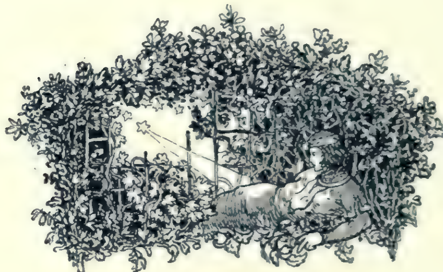
— Herre — siger han — mange Tak! Og Gud lade jer finde, hvad I söger!

Han skilles fra ham. Aucassin rider videre. Natten var smuk og stille, og han red, til han naaede det Sted, hvor de syv Veje forgrener sig, og han saa foran sig den Lövhytte, som I véd, Nicolete havde lavet, og Lövhytten var udenpaa og indeni og oventil og forneden foret med Blomster og var saa skön, at den ikke kunde være skönnere. Da Aucassin blev den var, saa standsede han lige med eet, og Maanens Straale faldt derind.

— Ih Gud! — siger Aucassin — her har Nicolete været, min söde Veninde, og dét har hun gjort med sine smukke Hænder. For hendes Yndigheds og hendes Kærligheds Skyld vil jeg nu stige af her og hvile mig dèr for Resten af Natten.

Han satte Foden ud af Stigböjlen for at stige af, og Hesten var stor og höj. Han tænkte saa meget paa Nicolete, sin meget söde Veninde, at han faldt saa haardt paa en Sten, at Skulderen flöj af Led. Han fölte sig svært saaret, men han anstrængte sig det bedste han kunde og bandt sin Hest med den

anden Haand til en Tjörn og vendte sig saa til Siden, indtil han naaede ind i Lövhytten, liggende helt paa Ryggen. Og han saa ud gennem et Hul i Lövhytten og saa Stjernerne paa Himlen, og han saa en af dem, der var klarere end de andre, og han begyndte at sige:

Nu synges der.

Jeg ser dig, du lille Stjerne,
som Maanen drager til sig.
Min blonde söde Veninde
er sikkert oppe hos dig.
Gud — tror jeg — vil have hende
til Lys i sin Aftenstund,
at den kan klarere skinne.
Nicolete, nu ser jeg dig ej.
Gud give — og skulde jeg styrte end
fra Himmerigs höje Tinde —
at jeg var oppe hos dig!
Saa mildt jeg skulde dig minde,
saa inderligt favne dig!
Og var jeg end Sön af en Konge,
du passede godt til mig,
Söster, söde Veninde!

Nu siges og fortælles og berettes der.

Da Nicolete hörte Aucassin, gik hun til ham; thi hun var ikke langt borte. Hun traadte ind i Lövhytten og kastede sine Arme om hans Hals og kyssede og favnede ham.

— Smukke söde Ven, I være vel funden!

— Og I, skönne söde Veninde, være vel funden!

De kysses og favnes, og Glæden var skøn.

— Ha, söde Veninde! — siger Aucassin — jeg var nys haardt saaret i min Skulder; men nu föler jeg hverken Ve eller Smerte, siden jeg har dig.

Hun befölte ham og fandt, at han havde Skulderen ude af Led. Hun gned ham med sine hvide Hænder og anstrængte sig, til den kom i Led igen, saaledes som Gud, der elsker de Elskende, vilde det. Og derpaa tog hun Blomster og friskt Græs og grönne Blade og

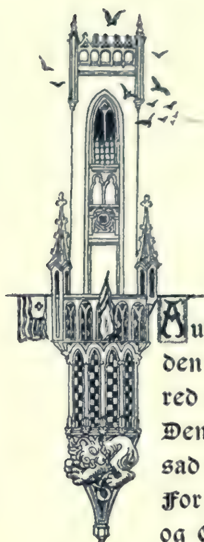
bandt over Saaret med en Flig af sin Særk, saa han blev ganske helbredt.

— Aucassin — siger hun — smukke söde Ven, tag nu i Betænkning, hvad I vil göre. Hvis eders Fader i Morgen lader denne Skov afsöge og man finder mig, saa vil man, hvad end der times eder, slaa mig ihjel.

— Sandelig, skönne söde Veninde, det vilde volde mig megen Sorg. Men om det staar i min Magt, skal de aldrig faa eder fat.

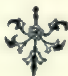
Han steg op paa sin Hest, og han tager sin Veninde foran sig under Kys og Favntag, og de rider ud paa de aabne Sletter.

Nu synges der.

Aucassin den smukke, den blonde,
den ædle og elskovsvarme,
red ud af de dybe Skove.
Den Elskede i hans Arme
sad foran paa Saddelbuen.
For Munden han hende minded
og Öjne og Pande og Hage.
Hun gav ham Alvor i Sindet:
— Aucassin, du elskede söde,
til hvilket Land skal vi drage?
— Hvad véd jeg, söde Veninde?
Det lidet mig ligger paa Sinde,
om Skov eller vildende Vej,
naar blot jeg er sammen med dig.
De red sig paa Bjærg og i Dale om,
til mange Byer og Borge kom.
En Dag de naaede den aabne Strand,
dér stod de af paa det hvide Sand
ved Havets Rand.

Nu siges og fortælles og berettes der.

Aucassin var steget af Hesten, baade han og hans Veninde, saaledes som I har hørt og fornummet. Han holdt sin Hest ved Töjlen og sin Veninde ved Haanden, og de begynder at gaa langs Stranden. Og Aucassin saa et Skib styre forbi, og han blev Köbmændene var ombord; thi de sejlede ganske nær ved Bredden. Han vinkede ad dem, og de styrede hen imod ham, og han fik udvirket hos dem, at de tog dem ombord i deres Skib. Men da de var i rum Sö, rejste der sig en stærk og voldsom Storm, der forslog dem fra Kyst til Kyst, indtil de kom til et fremmed Land og löb ind i Havnen ved Borgen Torelore. Saa spurgte de, hvad Land det var, og man sagde dem, at det var Kongen af Torelores Land. Saa spurgte Aucassin, hvad Mand det var, og om han laa i Krig, og man sagde ham:

— Ja, i stor.

Han tager Afsked fra Köbmændene, og disse befalede ham Gud i Vold. Han bestiger sin Hest med gjordet Sværd, og hans Veninde sad foran ham, og han red, indtil han kom til Borgen. Han spörger, hvor Kongen var, og man sagde ham, at han laa i Barselseng.

— Og hvor er da hans Kone?

Man sagde ham, at hun var i Hæren og havde fört alle Landets Folk sammen dèr. Aucassin hörte det og undrede sig saare, og han red til Paladset og steg af, baade han og hans Veninde. Og hun holdt hans Hest, og han steg op i Paladset med gjordet Sværd og gik saa længe, til han kom ind i Kammeret, hvor Kongen laa.

Nu synges der.

Aucassin den hövisk ædle
i Kammeret traadte ind.
Han skred over Gulvet til Sengen,
hvor Kongen hviled paa Kind.
Da sagde han: Hej, du Daare!
hvad gör du vel her i din Seng?
— Gensvared Kongen: Jeg ligger
efter en nyfödt Dreng.
Naar Barseltiden er helt forbi
og jeg er karsk og kvik,
saa gaar jeg at höre Messe,
som för var Fædrenes Skik.
Saa skal imod mine Fjenders Hær
min Krig med Kraft jeg fremme.
    Det skal jeg ikke glemme!

Nu siges og fortælles og berettes der.

Da Aucassin hörte Kongen tale saaledes, tog han alle Lagenerne, som laa over ham, og rystede dem ud over Kammerets Gulv. Han saa en Stok bagved sig. Han tog den, og han vender sig om og hugger og prygler Kongen saa længe, at han nær havde slaaet ham ihjel.

— Aa smukke Herre! — siger Kongen. — Hvad forlanger I af mig? Er I fra Vid og Sans, at I slaar mig i mit eget Hus?

— Ved Guds Hjerte! — siger Aucassin — elendige Sön af en Skøge, jeg skal slaa jer ihjel, hvis I ikke lover mig, at aldrig mere nogen Mand i eders Land skal ligge i Barselseng.

Han lover ham det, og da han havde lovet det, sagde Aucassin:

— Herre, för mig nu did, hvor eders Hustru er i Hæren.

— Herre, gerne — siger Kongen.

Han stiger paa en Hest, og Aucassin bestiger sin; men Nicolete blev i Dronningens Stuer. Og Kongen og Aucassin red, indtil de naaede did, hvor Dronningen var, og de fandt Slaget i fuld Gang med ristede Skovæbler og Æg og friske Oste. Og Aucassin begyndte at se paa dem og undrede sig over al Maade.

Nu synges der.

Aucassin holdt stille og læned
sig over sin Saddelbue
og saa paa Slag og Haandgemæng,
— det var et underligt Skue.
De havde bragt friske Oste med
til deres landlige Kampe
og Skovens vilde Æbler plukt
og Markens store Svampe.
Hvo bedst kunde plumre Bækkenes Vand,
ham kaldte de den tapreste Mand.
Aucassin den ædle Junker
paa Kampen monne forbavset se,
saa gav han sig til at le.

Nu siges og fortælles og berettes der.

Da Aucassin saa denne besynderlige Tant, saa gik han til Kongen og tiltalte ham.

— Herre — siger Aucassin — er dette eders Fjender?

— Ja, Herre — siger Kongen.

— Og vil I have, jeg skal hævne jer paa dem?

— Ja — siger han — gerne.

Og Aucassin lægger Haanden paa Sværdet og styrter sig midt ind imellem dem og begynder at hugge til höjre og til venstre og slaar mange af dem ihjel. Men da Kongen saa, at han dræbte dem, tog han hans Hest ved Töjlen og sagde:

— Ha, smukke Herre, slaa dog ikke mine Folk saaledes ihjel.

— Hvorledes? — siger Aucassin. — Vil I da ikke, at jeg skal hævne jer.

— Herre — sagde Kongen — I har gjort

for meget deraf. Det er slet ikke Skik, at vi slaar hinanden ihjel.

Hine vender sig til Flugt. Men Kongen og Aucassin vender tilbage til Borgen Torelore. Men Landets Folk siger til Kongen, at han skal jage Aucassin ud af sit Land, men holde Nicolete tilbage tilbage til Brud for sin Sön; thi hun syntes at være en Kvinde af höj Byrd. Og Nicolete hörte det og blev ikke glad derover, og hun begyndte at sige:

Nu synges der.

Herre Konge af Torelore,
— det sagde den skönne Pige —
Eders Folk maa mig holde for gal,
siden de sligt kan sige.
Naar min söde Ven i sin Arm
fyldig og blöd mig favner,
er jeg til Mode, saa hverken Spil,
Sang eller Dans jeg savner.
Da har jeg Dans og Sextur glemt,
lystige Lege og alskens Skæmt,
Harpe og Gige og Strængespil
ikke jeg höre vil.

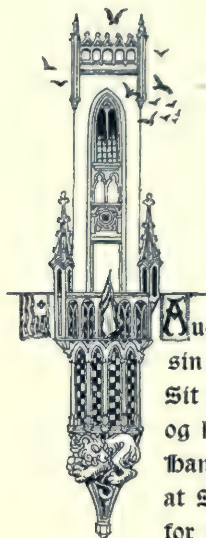

Nu siges og fortælles og berettes der.

Aucassin levede paa Borgen Torelore i stor Gammen og i stor Glæde; thi han havde hos sig Nicolete, sin söde Veninde, som han elskede saa höjt. Medens han levede i saadan Gammen og i saadan Glæde, saa kom en Sarasenerflaade over Havet, og de angreb Byen og tog den med Storm. De bemægtigede sig Gods og Guld og slæbte Mænd og Kvinder bort som Fanger. De tog ogsaa Aucassin og Nicolete til Fange, og de bandt Aucassin paa Hænder og Födder og kastede ham i et Skib og Nicolete i et andet. Da opstod der en Storm paa Havet, som skilte dem fra hinanden. Det Skib, hvor Aucassin var ombord, drev saa længe vildsomt om paa Havet, indtil det naaede til Borgen Beaucaire. Og Landets Folk löb til for at udöve deres Strandret, og de fandt Aucassin og kendte ham igen. Da Folkene fra Beaucaire

saa deres Junker, voldte det dem stor Glæde; thi Aucassin havde vel opholdt sig tre Aar paa Borgen Torelore, og hans Fader og Moder var döde. De förte ham til Borgen i Beaucaire og blev alle hans Mænd. Og han holdt sit Land i Fred.

Nu synges der.

Aucassin var vendt til Beaucaire hjem,
sin By og sit fædrene Bo.
Sit Land og Rige styrede han
og holdt det i Fred og Ro.
Han svor ved Guds mægtige Majestæt,
at Sorg ham tynged paa Sinde
for Nicolete, hvis Ansigt klart
som Dagen kunde skinne,
langt mer end for hans nære Slægt,
for Fader og Moder, som döde.
— Jeg véd ikke, hvor jeg skal söge dig,
Veninde, du lysende söde.
Men aldrig har Gud et Rige skabt
hverken paa Sö eller Land,
at ikke jeg dèr skulde söge dig,
blot jeg finde dig kan.

Nu siges og fortælles og berettes dèr.

Nu vil vi lade Aucassin fare og fortælle om Nicolete. Det Skib, hvor Nicolete var ombord, tilhörte Kongen af Karthago, og han havde tolv Sönner, alle Prinser eller Konger. Da de saa Nicolete saa skön, viste de hende meget stor Hæder, og de holdt en Fest til Ære for hende, og de spurgte hende meget, hvem hun var; thi hun tyktes dem en saare fornem Dame og af höj Byrd. Men hun vidste ikke at sige dem, hvem hun var; thi hun var bleven rövet som lille Barn. De sejlede saa længe, til de löb ind under Staden Karthago. Og da Nicolete saa Borgens Mure og Landet, kunde hun erindre, at det var dèr hun var bleven opdraget og rövet som lille Barn. Men hun havde ikke været saa lille, at hun ikke vel vidste, at hun havde været Datter af Kongen i Karthago, og at hun var bleven opdraget dèr i Staden.

Nu synges der.

Nicolete den ædle til Bredden kom,
saa Huse og höje Taarne
og Slotte og Mure og Höjenloft
og Tinder mod Himlen baarne.
— Da klagede hun sin Jammer og Nöd:
Hvad hjælper min Byrd den fine,
at jeg er Karthagokongens Datter
og Emirens Kusine!
Her slæber vilde Folk mig afsted,
Aucassin, min Junker, gid du var med,
min Herre, du kloge og fromme;
din söde Elskov ildner mit Blod,
at jeg maatte til dig komme!
Det give den barmhjertige Gud,
jeg holdt eder i mine Arme,
at I kunde minde mig for min Mund
og kysse mig Kinderne varme!

Nu siges og fortælles og berettes der.

Da Kongen af Karthago hörte Nicolete tale saaledes, kastede han sine Arme om hendes Hals.

— Skönne söde Veninde — siger han — sig mig, hvem I er. Vær ikke ræd for mig.

— Herre — siger hun — Jeg er Datter af Kongen i Karthago og blev rövet som lille Barn — det er vel femten Aar siden.

Da de hörte hende tale saaledes, forstod de vel, at hun sagde sandt, og de holdt en prægtig Fest til Ære for hende, og de förte hende til Paladset med stor Hæder, som det sömmede sig en Kongedatter. Til Ægteherre vilde de give hende en Hedningekonge, men hun sköttede ikke om at gifte sig. Dèr var hun vel tre eller fire Dage. Hun gav sig til at overveje, ved hvilken List hun kunde flygte for at opsöge Aucassin. Hun skaffede sig en Strængeleg og lærte at spille derpaa,

indtil man en Dag vilde gifte hende med en mægtig Hedningekonge, saa listede hun sig bort om Natten og gik til Havnen og fik Husly hos en fattig Kone paa Strandbredden. Saa tog hun en Urt og gned sit Hoved og sit Ansigt ind dermed, saa hun blev ganske sort og farvet. Og hun lod sig lave Kjortel og Kappe og Skjorte og Hoser og klædte sig ud som Spillemand, og hun tog sin Strængeleg og gik til en Skipper og fik udvirket hos ham, at han tog hende ombord i sit Skib. De hejsede deres Sejl og sejlede saa længe i rum Sø, til de naaede Provences Kyst. Og Nicolete gik i Land og tog sin Strængeleg og gik spillende gennem Landet, indtil hun kom til Borgen Beaucaire, hvor Aucassin var.

Nu synges der.

Aucassin en Dag i Beaucaire sad
paa Taarnets stensatte Svale,
omkring ham hans Herrer og gode Mænd.
Han förte slet ingen Tale,
saa Blomsterne blusse og Planterne gro
og hörte Fuglene pippe
og mindedes kun sin Kærlighed,
Nicolete han kunde ej slippe.
Han elskede hende i Dage og Aar,
nu maatte han græde og grue.
— Da stod Nicolete for Svalen frem
og förte sin Fedelbue.
Hun sagde: Hör mig, saa mange som
af Herrer er her til Stede,
I Herrer deroppe, her nedentil,
sig, skal jeg en Sang jer kvæde
om Aucassin, en Junker stolt?
Nicolete han elsked saa længe.
At söge sin Elskede ud han red
for dybt i Skoven at trænge.

I Torelore paa Borgens Taarn
tog Hedninger dem til Fange.
Om Aucassin vi intet véd,
men hende er Timerne lange.
Hun er i Karthago paa Borgens Taarn,
hendes Fader behersker det Rige
og elsker hende med Omhed stor.
De vil give den unge Pige
til Herre en hæslig Hedningedrot,
— det vorder dem aldrig til Gavn;
thi Nicolete en Junker har kær,
og Aucassin er hans Navn.
Hun sværger ved Gud, at aldrig hun vil
til Ægte sig Nogen kaare,
om ikke hun faar sin Kærlighed,
    ham, som hun elsker saa saare.

Nu siges og fortælles og berettes der.

Da Aucassin hörte Spillemanden tale saaledes, blev han meget glad, og han tog ham til Side og spurgte ham.

— Smukke söde Ven — siger Aucassin — véd I intet om denne Nicolete, hvorom I her har sunget?

— Herre, jo, jeg véd om hende, at hun er den ædleste og den fineste og den klogeste Skabning, som nogentid blev födt. Og hun er Datter af Kongen i Karthago, som tog hende til Fange, hvor Aucassin blev fanget, og förte hende til Staden Karthago, indtil han fik at vide, at det var hans Datter, saa holdt han en prægtig Fest for hende. Og man vil hver Dag give hende en af de mægtigste Konger i hele Spanien til Ægtehherre. Men hun vilde för lade sig hænge eller brænde, end hun skulde tage nogen af dem, hvor mægtig han end kunde være.

— Ha, smukke söde Ven — siger Grev Aucassin — om I vilde drage tilbage til hint Land og sige hende, at hun skal komme og tale med mig, saa vilde jeg give eder af mit Gods og Guld, saa meget I drister jer til at forlange eller tage. Og vid, at af Kærlighed til hende vil jeg ikke tage nogen Hustru, hun være af nok saa höj Byrd; men jeg venter paa hende, og jeg vil aldrig have anden Hustru end hende. Og om jeg havde vidst, hvor jeg kunde finde hende, saa behövede jeg ikke nu at söge efter hende.

— Herre — siger Nicolete — hvis I vilde göre det, saa skulde jeg gaa og söge for eders og for hendes Skyld, som jeg elsker meget.

Han forsikrer hende det, og derpaa lader han hende give tyve Pund Sölv. Hun skilles fra ham, og han græder af Kærlighed til Nicolete. Og da hun ser ham græde, siger hun:

— Herre, I maa ikke være bedrövet; for i Löbet af kort Tid skal jeg have fört hende til denne By, og I vil faa hende at se.

Og da Aucassin hörte det, blev han meget glad derover. Og hun skilles fra ham, og hun gik ind i Byen til Vicegrevindens Hus; thi Vicegreven, hendes Gudfader, var

död. Hun sögte Husly dèr og talte til hende saa længe, til hun fik betroet hende sit Forehavende, og til Vicegrevinden kendte hende igen og tydeligt saa, at det var Nicolete, som hun havde opdraget. Saa lod hun hende vadske og bade og hvile ud i fulde otte Dage; saa tog Nicolete en Urt, som hed Svaleurt, og gned sig ind dermed, og hun blev saa skön, som hun havde været nogen Dag tilforn. Og hun klædte sig i rige Silkeklæder, hvoraf Damen havde i Mængde, og hun satte sig i Kammeret paa et silkestukket Hynde, og hun tiltalte Damen og sagde hende, at hun skulde gaa til hendes Ven Aucassin. Og hun gjorde saa. Og da hun kom til Paladset, fandt hun Aucassin grædende og klagende for Nicolete, sin Veninde, fordi hun tövede saa længe. Og Damen tiltalte ham og sagde:

— Aucassin, nu maa I ikke jamre eder mere, men kom med mig, og jeg skal vise eder det Væsen i Verden, som I elsker mest. Thi det er Nicolete, eders söde Veninde, som er kommen fra fjærne Lande for at söge eder.

Og Aucassin blev glad.

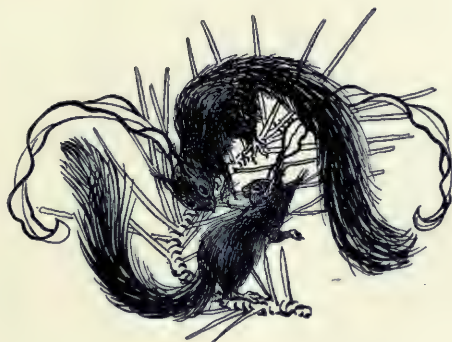

Nu synges der.

Dengang Aucassin nu hörte, at
hans lysende söde Veninde
var kommen til Landet, da blev han glad,
— saa glad var han ingensinde.
Med Damen gav han sig brat paa Vej
for hen til Huset at finde
og först i Kammeret stille stod,
hvor Nicolete var inde.
Men da hun sin Ven med Öjen saa,
blev glad hun som ingensinde.
Hun sprang imod ham paa sin Fod.
Og da han saa sin Veninde,
saa bredte han ud sine Arme to
og favnede hende brat
og kyssede hendes Öjne og Mund.
Saa lod man dem ene den Nat,
indtil den tidlige Morgenstund,
da tog han hende til Mage,
og hun blev Frue af Beaucaire.

Siden leved de mange Dage
og nöd deres Gammen og Lyst.
Nu har Aucassin sin Glæde
og Nicolete ligesaa.
Jeg véd ikke mer at kvæde,
    thi nu gaar Sangen i Staa.

Anmærkninger.

En gammel Fange. Bogens Forfatter er os ganske ubekendt; men denne Betegnelse lader formode, at Digteren som gammel Mand har forkortet sin Fængselstid ved at forfatte denne friske og livsglade Digtning, der vel er nedskrevet i Nordfrankrig, men hvis Handling spiller i Provences skønne Natur (Beaucaire ligger ved Rhonens nederste Løb). Om Stoffet har sit Udspring i en oprindelig orientalsk Fortælling, har endnu ikke ladet sig paavise, men Elskovshistoriens Hovedgang og flere enkelte Træk tyder i hvert Fald paa østlig — byzantinsk — Indflydelse. Gaston Paris mener, at „den gamle Fange" muligt har været en fransk Korsridder, der længe har siddet fangen i Orienten og siden hjembragt Fortællingen og meddelt den til den egentlige Digter, der saa har gengivet Stoffet paa sin Maade. — Maaske har Digtningen sin Urkilde samme Steds som den berømte Roman „Floire et Blanchefleur". — „Aucassin og Nicolete" er det eneste bevarede oldfranske Exempel paa en Fortællemaade, der vexler med Vers og Prosa (chantefable).

Maserkumme. Maser er en kostbar Træsort med fint, flammet Ved.

Torelore er et fantastisk Land, hvad allerede Navnets eventyrlige Klang siger. Episoden med Kongen, der ligger i Barselseng, er imidlertid ingenlunde fantastisk eller digterisk Opspind, men er bygget paa en saavel i Oldtiden som i nyere Tid, hos Folkeslag baade i den gamle og den nye Verden, herskende Skik. Etnologerne giver forskellige Forklaringer af denne Mærkelighed. Rimeligst er det vel at betragte den som et Udslag af Krigerfolkenes Barbari, hvor Krigeren gælder alt, Kvinden intet: Manden tilkommer ene Æren for Barnets Fødsel, han alene er Herre og Bestemmer af dets Tilbliven og Existens — dette skulde den naive Barselkomedie symbolsk betegne.

Strandret. 1191 afskaffedes denne Strandboernes Ret til at plyndre Skibe, der kom paa deres Kyster. Denne Omtale af Strandretten (lagan) tillader at tro, at Fortællingen er bleven til paa en Tid, da den endnu udøvedes, men er ogsaa mulig paa en Overgangstid, da Forbudet endnu ikke er trængt igennem. Nogle sætter Digtningens Alder lidt før, Andre lidt efter Aar 1200.

Bogen trykt i

Fr. Bagges Bogtrykkeri

Træsnittene udført af

Oscar Andersen

Ætsningerne udført af

F. Hendriksen & Co.

Fr. Bagges Bogtrykkeri.